

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی

عنوان:

بررسی مشکلات اجرای روش تدریس بحث گروهی در تدریس درس
جامعه شناسی دبیرستان های دخترانه شهرستان بیجار

استاد راهنما:

دکتر محمد رضا نیلی

استاد مشاور:

دکتر یحیی مهاجر

استاد داور:

دکتر حسن ملکی

نگارش: لیلا یارمحمدی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تشکر و سپاسگذاری:

در ابتدا کمال تشکر و قدردانی خود را از استاد عزیز و گرانقدرم جناب آقای دکتر محمدرضا نیلی راهنمای محترم تحقیق حاضر اعلام داشته. امیدوارم تشکر من را به پاس راهنماییهای مفیدشان پذیرا باشند. موفقیت و سلامت روزافزون ایشان را از خداوند منان خواستارم.

از استاد محترم و عزیزم، جناب آقای دکتر یحیی مهاجر به خاطر مشاوره و راهنماییهای سودمندشان تشکر و قدردانی می نمایم.

از استاد محترم جناب آقای حسن ملکی که داوری این پژوهش را قبول کردند کمال تشکر را دارم.

تقدیم بہ:

مادر عزیزم

چکیده:

هدف این تحقیق، بررسی مشکلات اجرای روش تدریس بحث گروهی در تدریس درس جامعه شناسی دبیرستان های دخترانه شهرستان بیجار در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ بود. مجموع دانش آموزان ۳۹۲ نفر بود که به وسیله نمونه گیری خوشه ای تصادفی ۱۳۶ نفر از آنان انتخاب شدند ولی جامعه معلمان، چون محدود بود از روش سرشماری برای آنها استفاده شد. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی بود و برای جمع آوری اطلاعات از پرسش نامه محقق ساخته استفاده شد و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده از پرسش نامه ها، از آزمون خی دو استفاده شد. نتایج بدست آمده از پرسش نامه ی معلمان نشان می دهد که از نظر آنها عامل امکانات و تجهیزات، زمان اختصاص یافته توسط معلمان و کتاب راهنمای معلم، بر بکارگیری بحث گروهی مؤثرند و به عنوان مانع بحث گروهی مطرح می باشند اما دانش و توان حرفه ای معلمان و کتاب درسی جامعه شناسی به عنوان مانع بحث گروهی مطرح نمی باشند. نتایج بدست آمده از پرسش نامه ی دانش آموزان هم تقریباً مؤید همین مطلب است و عامل امکانات و تجهیزات، زمان اختصاص یافته و عوامل فردی و خانوادگی و آموزشی به عنوان مانع بحث گروهی مطرح می باشند و کتاب درس جامعه شناسی به عنوان مانع بحث گروهی مطرح نیست.

واژه های کلیدی: روش تدریس - تدریس فعال - جامعه شناسی - روش تدریس بحث گروهی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول: کلیات پژوهش	
۲	مقدمه
۴	بیان مسأله
۸	هدف‌های پژوهش
۹	سؤال‌های پژوهش
۱۰	اهمیت و ضرورت پژوهش
۱۳	تعاریف مفهومی و عملیاتی واژه‌ها
فصل دوم: ادبیات و پیشینه‌ی پژوهش	
۱۵	مقدمه
۱۸	ضرورت آموزش و پرورش
۲۱	تعریف آموزش
۲۲	تعریف یادگیری
۲۳	تعریف تدریس
۲۴	تفاوت آموزش با یادگیری
۲۵	تفاوت تدریس و یادگیری
۲۶	ماهیت تدریس
۲۸	عوامل مؤثر در تدریس
۳۰	روش‌های تدریس فعال و غیرفعال
	- روش‌های غیر فعال
۳۱	روش حفظ و تکرار
۳۳	روش سخنرانی

- روش‌های تدریس فعال

۳۶	روش اکتشافی .....
۳۷	روش حل مسئله .....
۳۹	روش پرسش و پاسخ .....
۴۲	روش آزمایشی .....
۴۳	روش نمایشی .....
۴۴	روش گردش علمی .....
۴۵	یادگیری از طریق همیاری .....
۵۶	تعریف گروه و بحث .....
۵۸	بحث گروهی .....
۶۰	مدیریت بحث گروهی .....
۶۳	مراحل اجرای روش تدریس بحث گروهی .....
۶۸	ویژگیهای یک بحث گروهی اثرگذار .....
۶۹	محاسن و محدودیتهای روش بحث گروهی .....
۷۱	نتیجه‌گیری از بحث گروهی .....
۷۴	تاریخچه جامعه‌شناسی .....
۷۴	اهداف کلی آموزش علوم اجتماعی در دوره متوسطه .....
۷۶	اهداف آموزش درس جامعه‌شناسی ۱ .....
۷۷	اهداف آموزشی درس جامعه‌شناسی ۲ .....
۷۹	اهداف آموزشی علوم اجتماعی دوره پیش‌دانشگاهی .....

- پیشینه پژوهش

۸۵	تحقیقات داخلی .....
۸۷	تحقیقات خارجی .....

فصل سوم : روش شناسی پژوهش

مقدمه	۹۴
روش پژوهش	۹۴
جامعه آماری	۹۴
نحوه اجرای پژوهش	۹۵
ابزار جمع‌آوری اطلاعات	۹۵
روش تجزیه و تحلیل اطلاعات	۹۷

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل آماری

مقدمه	۹۹
- نتایج به دست آمده از جوابهای معلمان	
آمار توصیفی معلمان	۹۹
- نتایج به دست آمده از جوابهای دانش آموزان	
آمارتوصیفی و استنباطی دانش آموزان)	۱۱۵

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

مقدمه	۱۳۴
- نتایج بدست آمده از جوابهای معلمان	
سؤال اول	۱۳۴
سؤال دوم	۱۳۵
سؤال سوم	۱۳۵
سؤال چهارم	۱۳۶
سؤال ششم	۱۳۶
سؤال هفتم	۱۳۶

- نتایج بدست آمده از جوابهای دانش آموزان

- سؤال اول ۱۳۷
- سؤال دوم ۱۳۷
- سؤال سوم ۱۳۷
- سؤال پنجم ۱۳۸
- محدودیت‌های تحقیق ۱۳۹
- پیشنهاد‌های پژوهشی ۱۴۰
- پیشنهاد‌های کاربردی ۱۴۰
- منابع فارسی ۱۴۱
- منابع انگلیسی ۱۴۴

- پیوستها

- پرسشنامه ۱۴۷

فهرست جداول

- جدول (۱-۴) سوال ۱ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل کمبود فضای کلاس به عنوان مانع به کار گیری روش بحث گروهی / ۱۰۰
- جدول (۲-۴) سوال ۲ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل کمبود وسایل وامکانات به عنوان مانع بکار گیری روش بحث گروهی / ۱۰۰
- جدول (۳-۴) سوال ۳ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل نحوه آرایش صندلی ها کلاس به عنوان مانع بکار گیری روش بحث گروهی / ۱۰۰
- جدول (۴-۴) سوال دوازدهم از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل منابع تحقیق موجود در دبیرستان برای فعالیت گروهی / ۱۰۱
- جدول (۵-۴) سوال ۴ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل مهارت در اجرای روش بحث گروهی / ۱۰۲
- جدول (۶-۴) سوال ۵ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل تسلط در اجرای روش بحث گروهی / ۱۰۳
- جدول (۷-۴) سوال ۶ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل آموزش ضمن خدمت معلمان در بکار گیری روش بحث گروهی / ۱۰۳
- جدول (۸-۴) سوال ۷ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل پاسخ به سوالات دانش آموزان از طریق بحث گروهی / ۱۰۳
- جدول (۹-۴) سوال ۱۳ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل استفاده از تصاویر و فیلم های آموزشی برای تدریس به شیوه بحث گروهی / ۱۰۴
- جدول (۱۰-۴) سوال ۲۱ از پرسشنامه معلمان مربوط به صرف وقت دانش آموزان در هنگام اجرای بحث گروهی به مطالب غیر مرتبط با موضوع درسی / ۱۰۴
- جدول (۱۱-۴) سوال ۲۲ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل در اختیار قرار دادن کتاب های علمی و دسترسی به کتابخانه در کلاس به هنگام اجرای روش بحث گروهی / ۱۰۴
- جدول (۱۲-۴) سوال ۲۴ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل تغییر اعضای گروه در طول ترم برای اجرای روش بحث گروهی / ۱۰۵
- جدول (۱۳-۴) سوال ۲۵ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل همدمی اعضای گروه در اجرای روش بحث گروهی / ۱۰۵
- جدول (۱۴-۴) سوال ۲۶ از پرسشنامه معلمان مربوط به تشویق دانش آموزان به انجام فعالیتهای فوق برنامه با استفاده از روش بحث گروهی / ۱۰۵
- جدول (۱۵-۴) سوال ۱۵ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل تناسب زمان تعیین شده برای تدریس به شیوه بحث گروهی / ۱۰۸
- جدول (۱۶-۴) سوال ۱۶ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل اختصاص زمان برای تدریس به شیوه بحث گروهی / ۱۰۸
- جدول (۱۷-۴) سوال ۲۳ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل زمان برای جمع بندی نتایج بحث گروهی / ۱۰۸
- جدول (۱۸-۴) سوال ۱۸ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل تناسب ماهیت درس جامعه شناسی با روش بحث گروهی / ۱۰۹
- جدول (۱۹-۴) سوال ۱۹ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل برتری روش بحث گروهی در تدریس درس جامعه شناسی / ۱۱۰
- جدول (۲۰-۴) سوال ۱۰ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل قابل فهم بودن مطالب درسی به روش بحث گروهی / ۱۱۰
- جدول (۲۱-۴) سوال ۱۱ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل تشویق معلمان توسط محتوای کتاب درسی به بحث گروهی / ۱۱۰

- جدول (۲۲-۴) سوال ۱۴ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل فرا خواندن دانش آموزان به بحث گروهی توسط بحث گروهی / ۱۱۲
- جدول (۲۳-۴) سوال ۱۷ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل مراجعه به کتاب راهنمای معلم برای تدریس توسط معلمان / ۱۱۳
- جدول (۲۴-۴) سوال ۱۸ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل توضیح روشهای فعال در کتاب راهنمای معلم / ۱۱۳
- جدول (۲۵-۴) سوال ۱۹ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل قابل اجرا بودن روشهای بحث شده در کتاب راهنمای معلم در کلاس درس / ۱۱۳
- جدول (۲۶-۴) سوال ۲۰ از پرسشنامه معلمان مربوط به عامل توضیح راهبردها و تکنیک های بحث گروهی در کتاب راهنمای معلم / ۱۱۴
- جدول (۲۷-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین طیف پاسخهای عامل کمبود فضای کلاسی به عنوان مانع بحث گروهی از نظر دانش آموزان / ۱۱۵
- جدول (۲۸-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین پاسخهای عامل چیدمان صندلی های کلاس به عنوان مانع بحث گروهی از نظر دانش آموزان / ۱۱۶
- جدول (۲۹-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین طیف پاسخ های عامل اندازه وسایل و امکانات آموزشی موجود در دبیرستان های دخترانه شهرستان بیجار از نظر دانش آموزان / ۱۱۶
- جدول (۳۰-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین طیف پاسخ های عامل تسلط معلم بر محتوای درس هنگام اجرای بحث گروهی از نظر دانش آموزان / ۱۱۸
- جدول (۳۱-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین پاسخ های عامل مهارت مدیریت معلم در هنگام اجرای بحث گروهی از نظر دانش آموزان / ۱۱۸
- جدول (۳۲-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین طیف پاسخ های عامل زمان اختصاص یافته برای تدریس به شیوه بحث گروهی / ۱۱۹
- جدول (۳۳-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین طیف پاسخ های عامل مشارکت دادن دانش آموزان توسط معلم در بحث گروهی (عوامل آموزشی) / ۱۲۱
- جدول (۳۴-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین طیف پاسخ های عامل عدم همکاری همکلاسی ها به عنوان مانع به کارگیری روش بحث گروهی از نظر دانش آموزان (عوامل آموزشی) / ۱۲۱
- جدول (۳۵-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین پاسخ های عامل ایجاد هرج و مرج در حین اجرای روش تدریس بحث گروهی به عنوان مانع بکارگیری روش بحث گروهی توسط معلم از نظر دانش آموزان (عوامل آموزشی) / ۱۲۲
- جدول (۳۶-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین پاسخ های عامل اندازه استفاده از تصاویر و فیلم های آموزشی در هنگام اجرای بحث توسط معلم از نظر دانش آموزان (عوامل آموزشی) / ۱۲۳
- جدول (۳۷-۴) آزمون خنثی دو طرفه بین پاسخ های عامل استفاده از روش های سنتی تدریس توسط معلم به عنوان بکارگیری روش بحث گروهی از نظر دانش آموزان (عوامل آموزشی) / ۱۲۴

- جدول (۳۸-۴) آزمون خبی دو یک طرفه بین طیف پاسخ های عامل عادت به استفاده از روش های سستی در یادگیری دانش آموزان به عنوان مانع بکارگیری روش بحث گروهی (عوامل فردی) / ۱۲۴
- جدول (۳۹-۴) آزمون خبی دو یک طرفه بین طیف پاسخ های عامل عدم مهارت ارتباط با همکلاسی هایشان توسط دانش آموزان به عنوان مانع به کارگیری روش بحث گروهی از نظر دانش آموزان (عوامل فردی) / ۱۲۵
- جدول (۴۰-۴) آزمون خبی دو یک طرفه بین طیف پاسخ های عوامل موثر بودن والدین برای شرکت در بحث گروهی از نظر دانش آموزان (عوامل خانوادگی) / ۱۲۶
- جدول (۴۱-۴) آزمون خبی دو یک طرفه بین طیف پاسخ های عامل ضوابط و مقررات مدرسه به عنوان مانع به کارگیری روش بحث گروهی از نظر دانش آموزان / ۱۲۷
- جدول (۴۲-۴) آزمون خبی دو یک طرفه بین طیف پاسخ های عامل آمادگی ذهنی و روانی برای شرکت در بحث گروهی از نظر دانش آموزان (عوامل فردی) / ۱۲۸
- جدول (۴۳-۴) آزمون خبی دو یک طرفه بین طیف پاسخ های عامل مشوق بودن کتاب درسی جامعه شناسی به بحث گروهی از نظر دانش آموزان / ۱۳۰
- جدول (۴۴-۴) آزمون خبی دو یک طرفه بین طیف پاسخ های عامل تشویق پرسشها و فعالیت های طرح شده کتاب به بحث گروهی از نظر دانش آموزان / ۱۳۱

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه:

تحولات سریع، گسترده و پیچیده علوم و فنون و حتی فرهنگ و نیز انتقال آنها، ابعاد گوناگون حیات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی انسان را تحت تاثیر قرار داده و او را با نیازها، شرایط، موقعیتها و مشکلات پیچیده و پرکنش واکنش جدید روبرو کرده است. در نتیجه بسیاری از آگاهیها و رهیافتهای موجود قادر نیستند انسان را در جوابگویی به ضروریات زمان و مکان از جمله گشودن مشکلات در هم تنیده رهنمون سازند. برای حل سریع و بهنگام مسائل فردی و اجتماعی نیاز به شیوه های سازنده تری در تفکر داریم، شیوه های که ما را در شناخت بهتر و دقیقتر شرایط در حال و آینده و آماده شدن برای رویارویی با تحولات و توسعه همه جانبه مجهز نماید. برای رویارویی مناسب و سازنده با تحولات پیچیده و شتابان حال و آینده بسیاری از جوامع با تکیه بر نیروی انسانی به عنوان مهم ترین سرمایه خود به پرورش توان و مهارتهای فکر آنها در عصر دانایی پرداخته اند. در نظام آموزش و پرورش خلاق یادگیری به معنای پر کردن ذهن انسانها از اطلاعات نیست، نظامهای آموزش و پرورش خلاق بر ای فرض استوارند که سازگاری با دنیای متحول از طریق اندیشیدن منطقی و خلاق، پویایی و نوآوری امکان پذیر است و رسالت آن کشف و پرورش استعدادها به منظور درک مفاهیم، اصول، روابط و کسب توانایی های تحلیل و مشکل گشایی تلقی می شود (شهر آری، ۱۳۸۱) "امروزه یادگیری رویدادی اکتشافی تلقی می شود که از طریق مشارکت فعال بین معلم و دانش آموزان صورت می گیرد. ضرورت شناخت روابط فعال بین عوامل تدریس اهمیت بسیار دارد. کسب تجربه به وسیله یک فعالیت حداقل دو جانبه است. در فرایند جدید آموزش انتقال دانش و مفاهیم کارآیی کمتری دارد و بیشتر به فرایند تولید دانش توجه می شود که این فرایند، امکان شناخت

موقعیتها، گزینش راهکار های مناسب، استنباط و تحلیل دقیق موضوع و در نهایت کشف حقیقت را برای فراگیران فراهم می آورد." (کیوانفر، ۱۳۸۱) آموزش و پرورش کلید کیفیت منابع انسانی است، بنابر این ضروری است، دانش آموزان را به ابزاری مجهز نماییم تا قادر باشند استعداد های بالقوه خویش را از راه یادگیری واقعی برای مشارکت هوشمندانه در امور جامعه تحقق بخشند و برای روند های تازه طرحی نو در افکنند. (شهر آری، ۱۳۸۱)

بیان مسئله

مفهوم تربیت یا آموزش و پرورش در همه دوران تاریخ بشر با مفهوم انسان مقارن بوده است به عبارت دیگر زندگی و تربیت برای انسان دو مفهوم لازم و ملزومند. انسان تا وقتی زنده است به تربیت نیاز دارد و او را تربیت می کنند، تا بتواند زندگی کند زیرا منظور از زندگی، سازگاری با محیط طبیعی و اجتماعی است و انسان قدرت این سازگاری را کمتر از طبیعت می گیرد و بیشتر به یادگیری آن از دیگران نیازمند است. (سرمدی، ۱۳۷۶)

آموزش و پرورش ابزار رهایی انسان و ابزار تحولات فردی و اجتماعی است. انسان در جریان تربیت، خود را بیش از پیش می شناسد چرا که بیدارتر می شود و می تواند این بیداری را به آیندگان نیز منتقل نماید. بنا به تعریف پرورش به جریان یا فرایندی منظم و مستمر گفته می شود که هدف آن هدایت رشد جسمانی و روانی یا به طور کلی هدایت رشد همه جانبه شخصیت پرورش یابندگان در جهت کسب و درک معارف بشری و هنجارهای مورد پذیرش جامعه و نیز کمک به شکوفا شدن استعداد های آنان است (سیف، ۱۳۷۹)

هدف عمده مدارس ابتدائی، راهنمائی و متوسطه و نیز دانشگاهها و دیگر موسسات آموزش عالی، پرورش دادن این گونه افراد است. و راه مطمئن برای پرورش استعدادهای دانش آموزان و هدایت رشد جسمانی و روانی آنها استفاده از روشهای فعال تدریس می باشد «اکنون دانش آموزان برای رو به رو شدن با تحولات شگفت انگیزان قرن بیست و یکم باید به طور فزاینده ای مهارتهای تفکر انتقادی و خلاق را برای تصمیم گیری مناسب و حل مسائل پیچیده جامعه فراگیرند تا بتوانند با تفکر منطقی و نقاد خود سرنوشت جامعه جهانی را بررسی و ارزیابی کنند. از این رو آموزش مهارتهای تفکر و یادگیری از طریق روشهای فعال ضروری به نظر

می رسند و این امر اصولاً با تغییر بنیادی روشهای آموزش و یادگیری در مدارس میسر می شود (کیوانفر، ۱۳۸۱).

اغلب نظریه های جدید و پیشرفته یادگیری بر این نکته تاکید دارند که یادگیری وقتی موثر واقع می شود که یادگیرنده نقش اصلی را داشته باشد. معلم باید راهنما و جهت دهنده باشد لذا باید تلاش نمود تا به انحاء مختلف دانش آموزان را هر چه بیشتر در صحبتها و فعالیتهای کلاسش مشارکت دهد.

لئوناردچ کلارک می گوید. «با اطمینان باید گفت کلاسی وضعیت مطلوب را دارا است که در آن دانش آموزان نیمی از وقت خود را در فعالیتهای کلاسی شرکت داشته باشند.» (کلارک، ۱۹۷۷، به نقل از طهوریان، ۱۳۷۸، ۱۳۸۱).

بنجامین بلوم نیز پس از انجام تحقیقات و مطالعات گسترده در این زمینه به این نتیجه رسید که بررسی میزان مشارکت دانش آموزان در کلاس روشن ترین شاخص اثربخشی آموزشی است (بلوم، ۱۹۸۲ به نقل از سیف، ۱۳۶۳).

فراگیرندگان باید خود را در بطن فرایند آموزشی ببینند و نقش راهبردی در اکتشاف مفاهیم و علوم را درک کنند. در این صورت با علم تولید شده شریک می شوند و با کمال میل از آن دفاع و پشتیبانی می کنند و به کاربرد این علوم ایمان و اعتقاد راسخ می یابند، در این جریان یادگیری در همه ابعاد ذهنی، فیزیک و طرز تفکر انتقادی اتفاق می افتد، (فضلی خانی، ۱۳۷۸).

بنابراین با توجه به حساسیت و اهمیت بکارگیری روش تدریس مناسب که بیشترین نتیجه را در یادگیری و تغییر رفتار دانش آموزان ایجاد می کند. انتظار می رود که نگاره تازه ای به

آموزش بیندازیم و با استفاده از انواع روشهای فعال موجب رشد قوه تفکر ، خلاقیت و اعتماد به نفس و روحیه جستجوگری و سیالی ذهن دانش آموزان بشویم و آنان را برای ورود به دنیای پیچیده امروز آماده کنیم. یکی از این روشهای تدریس روش تدریس بحث گروهی می باشد «بحث کردن یکی از شیوه های آموزشی فعال و دیرینه است که اهمیت خاصی دارد. این روش مثلث پویای تدریس را شکل می دهد ، و یادگیری مشارکتی را امکان پذیر می سازد و هسته اصل روشهای فعال تدریس است. در این شیوه فراگیران در گروههای مختلف بویژه گروههای کوچک با تواناییهای مختلف در روند اهداف علمی با هم شرکت می کنند و امکان کنش و واکنش بیشتر و یادگیری عمیق و معنی دار فراهم می شود» (فتیحی آذر، ۱۳۸۲).

اما دغدغه ذهنی که محقق را وادار به انجام چنین تحقیقی نموده این است:

در مدارس کشور ما و علی الخصوص مناطق محرومی چون استان کردستان تدریس به آن معنا که دانش آموزان در فعالیتهای کلاسی مشارکت داشته باشند وجود ندارد یا کمتر وجود دارد. و نظام آموزش و پرورش ما همانطور که می دانیم چرا که خود برون داد این نظام هستیم، سخنرانی محور است. و کمتر از روشهای فعال تدریس و از جمله روش بحث گروهی استفاده می شود. این روش یعنی بحث گروهی به یاد گیرندگان کمک می کند تا استفاده از زبان را یاد بگیرند، دید گاههای خود را بیان کنند، عقاید خود را توجیه نمایند و با نظرها و اعتقاد های دیگران آشنا شوند. (سیف، ۱۳۸۰) ولی متأسفانه روش سخنرانی، به روش ثابت و بدون تغییر در مدارس ما تبدیل شده است.

چون درس جامعه شناسی در حوزه علوم انسانی قرار دارد و موضوعات علوم انسانی برای فهم و درک نیاز به بحث و بررسی دارند استفاده از روش بحث گروهی در این درس یک ضرورت به نظر می رسد. ولی این درس نیز مانند اکثر دروس دیگر به روش سخنرانی تدریس می شود در این تحقیق محقق به دنبال آن است که چه موانعی بر سر راه تدریس به روش بحث گروهی در درس جامعه شناسی در دبیرستانهای دخترانه بیچار وجود دارد؟

هدف های پژوهش

هدف کلی پژوهش

هدف از انجام این تحقیق شناخت ابعاد و انواع مشکلات اجرای روش بحث گروهی در تدریس درس جامعه شناسی مقطع متوسطه می باشد.

هدف های جزئی پژوهش

۱. بررسی وسایل و تجهیزات مورد نیاز برای اجرای روش بحث گروهی در دبیرستانهای دخترانه شهرستان بیجار
۲. بررسی دانش و توانایی حرفه ای معلمان جامعه شناسی شهرستان بیجار در بکار گیری روش تدریس بحث گروهی در تدریس درس جامعه شناسی
۳. بررسی زمان اختصاص یافته توسط معلمان شهرستان بیجار برای تدریس درس جامعه شناسی با استفاده از روش بحث گروهی و مقایسه آن با زمان اختصاص یافته موجود
۴. بررسی تناسب روش بحث گروهی با ماهیت درس جامعه شناسی از نظر معلمان جامعه شناسی
۵. بررسی وضعیت فردی، خانوادگی آموزشی دانش آموزان به عنوان موانع بکار گیری روش بحث گروهی
۶. بررسی کتاب درس جامعه شناسی، در زمینه ترغیب معلمان جامعه شناسی شهرستان بیجار برای تدریس به روش بحث گروهی
۷. بررسی کتاب راهنمای معلم، در زمینه ترغیب معلمان جامعه شناسی شهرستان بیجار برای تدریس به روش بحث گروهی